

Vassenden Vel Årsberetning 2025

ELGTREKK OG FANGSTGROPER

Kassekonstruksjon

Elgtrekket gjennom Espedalen er del av en flere tusen år gammel trekkveg mellom vinterbeite i Murudalen ved Skåbu og Haldal og sommerbeite ved Dokkføy i Vestre Gausdal. Det er antakelig Europas største elgtrekk som fortsatt foregår hver vår og høst.

I 2021 trakk omtrent 700 dyr ved Dokkføy ifølge en rapport. Trekket er også usvanlig fordi elgen vandrer motsatt vei av andre trekk, ned til grasbeiter i granskog om sommeren og opp til vier, bjørk og furu om vinteren.

I tidligere tider ble det brukt spyd og pil og bue til jakta, men fra rundt starten av vår tidsregning ble det tatt i bruk fangstgropssystemer. De mest konsentrerte fangstgrop-rekkene (gardene) er på vestsida av dalen, med minst 166 dyre-graver. I Vassenden består den lengste av 36 graver, fra juvet ovenfor Helvete til oppunder Jentfjellet.

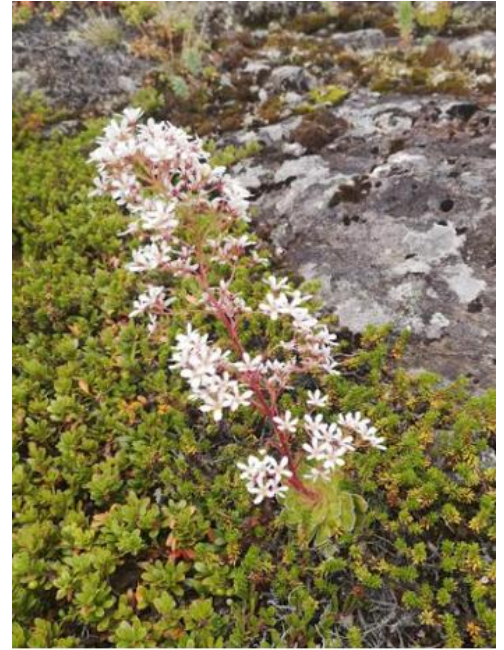
Fangstmetoden ble forbudt i 1863. Grunnen var at den ikke ga mulighet til å velge hvilke dyr som burde tas ut for å opprettholde en bærekraftig stamme.

Etiket
Hildegunn M. H. Kuvet, Kulturminnerapport for strekkveg i Vassenden – med fokus på Espedalen og Ottepøen 2018
Illustrasjon: Fangstgrop med trossaue fra rapporten.

2025

Utarbeidet av: Med støtte fra: Les mer:

Mer informasjon: vassendenvel.no

Bergfrue
Fjellronning

BJELLKUGRUVA

I malmdatabasen og boka til hver Forseth står gruva oppført som Gammelsæter gruve. Hvor betegnelsen Bjellkugruva har kommet fra, kan en bare fantasere om. Har ei bjelleku gitt utfor berget her, eller falt ned i ei av sjaktene? Ganske få hadde arbeidet sitt her, åtte mann på det meste. Uttaket var allikevel 400 tonn malm. Et relativt stort malmeleponi (tipp) på 250 m² ligger igjen i den bratte skråningen nedenfor gruva.

Gruva består av tre skrånende underordnede sjakter (skråsvinker) over en lengde på ca. 30 m i den vestlige delen av det mineralholdige berget (malmsoren), som totalt er ca. 75 m langt.

2025

Utarbeidet av: Med støtte fra: Les mer:

Etiket
Espedalen har hatt gruvevirksomhet i tre perioder første periode med kobber i 1663-72, så to perioder med jern, i 1847-56 og 1874-78. Totalt er 26 gruver og skjerp registrert. Mer informasjon om gruvevirksomheten finnes bl.a. på Vassenden, kartopplysning flere steder og ved å søke på nettet: gruvevirksomhet Espedalen.

Her finnes utvalgte malmeleponier (trossaue) og trossaue (trossaue) i Espedalen (2014)
Adresser: Vassenden Vel, Vassenden Vel, Vassenden Vel

Formål

Vassenden Vel har som formål å ivareta medlemmenes felles interesser, og tilrettelegge og forbedre forholdene for disse. Velets virksomhet inkluderer eiendommer som naturlig tilhører Vassenden i Espedalen i Gausdal kommune.

Medlemmer

Foreningen hadde 42 betalende medlemmer per 31.12.2025 (økning fra 38 i 2024).

Styrets virksomhet

Styret har bestått av:

- Bjørge Ø. Simonsen, leder (gjenvolgt 2025 for ett år)
- Kristin Høyem Amundsen, styremedlem (gjenvolgt 2025 for to år)
- Niels Bo Jørgensen, styremedlem (gjenvolgt 2024 for to år)
- Linda Walle Madsen, kasserer (gjenvolgt 2024 for to år)

Styremøter

Det er avholdt 3 styremøter på Teams i 2025, og styret har som tidligere år hatt kontakt via e-post, telefon, eller samvær i Espedalen.

Styrets arbeid

Styret har lagt vekt på tiltak for sommersesongen, slik at alle medlemmene skal få mest mulig igjen for velkontingenten, også de som ikke benytter skiløypene om vinteren.

Kulturhistorie

Hovedaktiviteten i 2025 har vært fullføring av to større prosjekter med å synliggjøre steder som har kulturhistorisk betydning for oss som ferdes i området i dag. Dette har vært mulig takket være støtte fra Sparebankstiftelsen DNB og Sparebank1 Gudbrandsdal, samt gode priser fra det lokale firmaet IGT A/S.

Prosjekt lokal kulturhistorie

Arbeidet med å vise lokale interessepunkter i Vassenden og søre del av Espedalen ble fullført på forsommeren. Resultatet ble:

- Utarbeidelse av enkle oppslag med beskrivelse og bilde av stedet, plassert ut på 11 steder.
- Kart med samlet oversikt over stedene satt opp ved Helvete og ved innkjøringen til Roasetervegen.
- En brosjyre med kart og kort beskrivelse av prosjektet. Brosjyren ble lagt i alle postkassene i Vassenden og levert til Helvete kafé og Espedalen fjellkafé.

Prosjekt gruver i Espedalen

Dette prosjektet var et bidrag til å øke interessen for gruvehistorien kombinert med varierte turmuligheter. Det ble gjennomført i samarbeid med Espedalen sti- og løypelag.

- Utarbeidelse av enkle oppslag ved 7 av gruvene, med tilpasset tekst om gruva og aktuell illustrasjon.
- Et oversiktskart over gruvene, adkomstene til dem og en kortfattet gruvehistorikk.
- Oversiktskartet ble gitt til turistbedriftene Helvete, Strand, Fjellkafeen, Gjestehuset, Dalseter og Ruten, samt satt opp ved starten av Martinsetervegen, til informasjon for gjester og besøkende.

Blomster

På turer i skogen og på fjellet rundt Espedalen kan en se et vell av ulike blomster gjennom sommeren, noen vanlige og noen mer sjeldne. Flere i styret i Vassenden Vel har gjennom årene tatt mange blomsterbilder i området. Nå er rundt 75 av dem samlet og lagt inn på hjemmesiden til velet, til inspirasjon for andre turgåere.

Langs Gruvråket ovenfor Veslegruva finnes det flere interessante planter. Det er satt opp en plakatt ved gruva for de som er interessert i å se nærmere på floraen her.

Friluftslivets år

Som innledning til Friluftslivets år med mange, varierte turmuligheter i Espedalen, lanserte Vassenden vel «Gruvevotten». Det er en tykk, tova vott med egen design inspirert av gruvene: kobber, nikkel og bergmanns symbolet. Strikkepakker fås kjøpt på Espedalen fjellkafé. Ved markeringen av gruveprosjektet 13. juli ble 7 nye turmål ved gruver lansert på UT.no, og 26 personer har registrert 92 besøk ved disse gruvene innen utgangen av året. Fem personer har dokumentert besøk ved alle 7. På årsmøtet i velet i 2026 blir det trukket ut to vinnere blant dem som har fullført lista i Friluftslivets år. Disse får hvert sitt par gruvevotter. De 17 øvrige turmålene i Espedalen på UT.no er registrert med 198 besøk, omtrent det samme som de to foregående årene. Én person har vært innom alle i løpet av 2025.

Råk og løyper

Mer enn 50 km råk og løypetraseer i «vårt» område ble ettersett og ryddet i løpet av sommeren. Rundt 75 oppsatte skilt er også sjekket og rettet opp ved behov. Generelt var det lite vindfall i 2025. En del småbusker ble tatt ned mange steder, for å hindre at det gror inn i traseene.

Spesielt kan nevnes:

- Tverrforbindelsen mellom Gruvskardet og Tverrlitjønnet, via utsiktsbenk under Tverrlikampen, er etablert med rydding, merking og skilting fra begge sider.
- Det gamle seterråket mellom Melgardsetra og Maribusetra er reetablert, også med merking og skilting fra begge setrene.
- Roaseterråket er merket fra Malmvegen via Helleren til Roasetra. Aluminiums bjelken som noen har lagt ut over Roaseterbekken er forankret med stålvaier, slik at den ikke skal bli med nedover ved mye vann i bekken.
- Malmvegen mellom Espedalen og Svatsum er ryddet opp igjen, og skiltet fra fv 255 sør for Erlandhusom.

For alle strekningene har grunneierne vist stor velvilje.

Andre saker:

- Hjertestarteren ved Helvete har fått eget varmeskap med strømtilkopling, slik at den er tilgjengelig hele året. Det er montert strømmåler for å kunne refundere kostnadene kafeen har med dette. Starteren er også registrert i Hjertestarterregisteret, slik at helsepersonell og publikum kan finne fram til den.
- Budeiebenken ved Melgardsetra har fått inngravert tydeligere navn på budeiene.

Arrangementer

Årsmøte ble avholdt på Strand fjellstue skjærtorsdag, 17. april, med 18 deltakere fra 11 hytter.

Prosjekt lokal kulturhistorie ble markert en regntung lørdag, 5. juli, på Helvete kafé med i alt 18 personer.

Prosjekt gruver i Espedalen ble markert søndag 13. juli ved Espedalen fjellkafé, i samarbeid med Espedalen sti- og løypelag. I alt 35 personer møtte, og 21 deltok på ESLLs tur til tre av gruvene etterpå.

Dugnader

Det ble ikke arrangert noen organisert dugnad i velet i 2025. Styret har satt opp informasjonstavler på kulturhistoriske steder, og enkeltpersoner har ettersett mer enn 50 km råk/stier.

Eksterne møter

Vassenden Vel har vært representert på ett eksternt møte i løpet av året:

Årsmøte Sti- og løypekomiteen Gausdal Vestfjell nord 20. september.

Aktuelle saker var

- opparbeidelse av kapital for framtidig utskifting av løypemaskin
- endring av kontingentinnbetaling fra eiendommer tilknyttet Roasetervegen og manglende innbetaling fra noen av foreningene

- gjennomgang av arbeidsliste foran kommende sesong.

Vedtektene for komiteen ble gjennomgått og revidert, da noen av punktene ikke var i samsvar med nåværende praksis. Viktigste endring: «Hver hytteforening har én stemme i saker som gjelder skiløyper, løypekjøring og løypemaskin.» Øvrige endringer var mindre presiseringer og korrigeringer.

Beslutning om fastsettelse av kontingent for 2026 avventes til etter årsskiftet, dvs. til en ser at etterslepet fra tidligere år blir innbetalt fra alle hytteforeningene.

Dialogmøte mellom hytteeierforeninger og formannskapet i Gausdal kommune

Møtet skulle vært avholdt i oktober, men er utsatt til våren 2026. Dermed ble også formøtet i «Sammen i vest», forum for hytteeierforeninger i vestre dalføre, avlyst.

Foreløpig innmeldte saker til dialogmøtet:

- Gausdal som hyttekommune - kommunale oppgaver som hytteeiere nyter godt av.
- Informasjon om prosjekter i vestre dalføre i 2025: Gruver i Espedalen og lokale kulturhistoriske steder sør i Espedalen
- Henstilling om å utsette kantslått langs fv 255 til etter blomstring.

Informasjonskanaler

Kommunikasjon med velets medlemmer skjer per e-post og via Facebook. Medlemmer uten e-postadresse mottar informasjon per brev. Styret i Vassenden Vel kan kontaktes på e-post: vassendenvel@gmail.com

Facebook-gruppa «Vassenden Velforening Espedalen» fungerer bra som forum for aktuell informasjon og deling av bilder: <https://www.facebook.com/groups/vassendenvel/>

Gruppa er privat, men flere enn velets medlemmer er blitt med ut fra tilknytning eller interesse for det som foregår i området. I løpet av 2025 økte antallet som følger gruppa fra 190 til 224 personer.

Hjemmesiden på internettet, www.vassendenvel.no, inneholder mer varig informasjon: vedtekter, årsmøter, lokalhistorie, turforslag, praktisk informasjon og nyttige lenker til andre relevante nettsteder og kilder. Siden «Siste oppdateringer» viser hva som er nytt innhold. I 2025 omfattet stoffet flere nye turforslag, blomsterbilder fra området og diverse lokalhistorie. Totalt hadde 611 ulike personer (-8 %) besøkt siden i løpet av året, med i alt 883 leseøkter (-3%). Tallene i parentes er endring fra 2024.

Økonomi

Driftsresultatet i 2025 ble et underskudd på 19.715 kr. Tilskuddet fra Sparebank1 Gudbrandsdal på 20.000 kr som vi fikk i 2023 for prosjektet om lokal kulturhistorie, ble brukt først i 2025. Dette tatt i betraktning, er resultatet for året omtrent i balanse. Hele medlemsavgiften på 1.100 kr gikk til løypekjøring, og bidraget på 46.200 kr til Sti- og løypekomiteen Gausdal Vestfjell Nord er det høyeste fra Vassenden vel noen gang. Grasrotmidlene på 10.630 kr er verdifulle driftsinntekter. Egenkapitalen ved årsslutt var 76.590 kr.

Også i 2025 har Vassenden Vel mottatt **over 10.000 kr** via Grasrotandelen fra Norsk tipping. Tusen takk til

de som har valgt oss! Ved å knytte Grasrotandelen til Vassenden Vel gis 7% av spilleinnsatsen til velforeningen. Medlemmer kan enkelt knytte sin eventuelle grasrotandel til velet ved å sende SMS: **GRASROTANDELEN 819324662** til 2020.

Vassenden vannverk

Vannverket ble etablert som et andelslag i 1998. Det har ligget under Vassenden Vel siden 2019, og har egen økonomi. Kristin Høyem Amundsen er fortsatt styrets kontakt, mens Erling Høyem er vaktmester for vannverket. Det er ikke rapportert noen hendelser eller avvik ved vannverket i 2025. Vannprøver tas rutinemessig hvert 4. år. Nye analyser av vannkvaliteten skal gjennomføres i 2026.

Økonomi

Bankbeholdningen for vannverket var på 28.313 kr ved årsslutt. Midlene er plassert på sparekonto, og renteinntektene var 992 kr. Antall andelshavere er uendret, 25 stk.

Regnskap for Vassenden vel

	2025	Note	2024
Inntekter			
Kontingent	46 200,00		41 800,00
Tilskudd Sparebankstiftelsen DNB	19 642,00	1)	
Tilskudd annet			5 000,00
Grasrotandel Norsk tipping	10 630,23		10 061,92
Salg av kart			817,50
Renter	68,00		121,00
Sum inntekter	76 540,23		57 800,42
Utgifter			
Årsmøte	1 800,00		-
Bidrag løypekjøring	46 200,00		41 800,00
Prosjekt lokalhistoriske steder	19 641,58	1)	
Prosjekt gruver i Espedalen	13 442,50	2)	
Skilt, diverse stiarbeid	4 844,00		4 875,00
Utkjøring av klopper	-		1 000,00
Hjertestarter	6 483,11	3)	
Prosjekt rasteplass Melgardseter	-		10 950,00
Web hjemmeside	736,00		662,00
Conta regnskap årsavgift	2 420,00		2 085,00
Porto og diverse utlegg	444,80		258,00
Bankgebyrer	243,00		220,50
Sum utgifter	96 254,99		61 850,50
Resultat	-19 714,76		-4 050,08

Noter:

- 1) Tilskudd etter dokumenterte utgifter
- 2) Tilskudd mottatt i 2023
- 3) Strømtilkopling og strømmåler
- 4) Forskuddsinnbetaling kontingent 2026

Balanseregnskap	31.12.2025	31.12.2024
Bankinnskudd	75 448,75	93 707,51
Kundefordringer	-	
Sum eiendeler	75 448,75	93 707,51
Kortsiktig gjeld	1 456,00	4)
Egenkapital	75 134,75	93 707,51
Sum gjeld og egenkapital	76 590,75	93 707,51

Regnskap for Vassenden vannverk

	2025	2024
Inntekter		
Renter	992,00	980,00
Utgifter		
Analyse vannkvalitet		
Resultat	992,00	980,00
Balanseregnskap	31.12.2025	31.12.2024
Bankinnskudd	28312,97	27 320,97
Kundefordringer		
Sum eiendeler	28 312,97	27 320,97
Kortsiktig gjeld		
Egenkapital	28 312,97	27 320,97
Sum gjeld og egenkapital	28 312,97	27 320,97